

בית המשפט המחוזי באר-שבע
תפ"ח 5589-10-20 מדינת ישראל נגד אביעד משה

תאריך מתן גזר הדין: 27.1.2022

הרכב השופטים: השופטת י. רז-לוי, השופטת ג. שלו והשופט א. משניות

תמצית גזר הדין

ערב ראש השנה תשפ"א, שעת בין ערביים. ריח החג באוויר. הכל עסוקים בהכנות אחרונות לחג, ילדי השכנים משחקים בחצר, שלוה פסטורלית על רקע המדבר. לפתע נשמע באוויר הצח בכי רם של תינוק וקולות של חבטה ועוד חבטה, וילד המשחק לו לתומו בחצר ביתו, אץ חיש מהר לאמו – עדי גוזי, מפציר בה לעזוב את עיסוקיה ולחוש לעזרת התינוק הבוכה בכי מר.

ואז נגלית לעיני השכנים הזוועה. הנאשם חובט בשירה במערוך – אותו מערוך בו רידדה את הבצק לחלות שאפתה לחג רק שעה קלה קודם לכן. חבטה ועוד חבטה, קולות הנפץ של מגע המערוך בראשה, מחרישים אוזניים, חודרים וקורעים את הלב.

בליל של זעקות ובכי מתערבבים זה בזה – זעקות המתלוננת המתחננת על חייה בפני הנאשם בן זוגה ואבי בנה, בכיו של הפעוט - בכי קורע לב של מי אשר חייו השתנו לנצח; זעקות אמה של שירה אשר שומעת את פרץ האלימות תוך כדי שיחת הטלפון עם בתה, ומבקשת מהנאשם שיחדל, מתקשרת למשטרה ומתחננת שיחוש לעזרת שירה, כי ידה קצרה מלהושיע; וזעקות השכנים לנאשם שיחדל מיד.

אך הנאשם בשלו.

חבטה ועוד חבטה, ועוד חבטה, ועוד חבטה, ועוד חבטה והוא ממשיך והולם בראשה שוב ושוב, כשהכל מסביב ממשיכים לזעוק שיחדל.

אך הנאשם בשלו.

ובתוך כל רגעי האימה המתלוננת בשארית כוחותיה מנסה לגונן על בנה, מבקשת מהנאשם כי יחבק אותו, נלחמת להישאר בחיים כדי שבנה לא יישאר יתום מאם, הגם שהיא חשה שרגעיה ספורים וכפי שהיא זועקת לנאשם: "אביעד, אביעד, לא תהיה לו אמא...".

אך הנאשם בשלו.

אוחז בגרונה של שירה, לוחש לה "תמותי כבר", מביט אל תוך עיניה וחונק אותה.

והיא עדיין בחיים, נאבקת לנשום למרות שהיא מרגישה שהחמצן כבר אוזל.

אך הנאשם בשלו.

דוקר, חובל, חונק, חובט - מסע אכזרי של אלימות קשה וברוטאלית, כאשר רק בנס המתלוננת שרדה, לאחר שחייה היו תלויים על בלימה והיא אחזה בחיים בשארית כוחותיה.

כאמור, בשל מעשים אלו הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות בעבירות של ניסיון לרצח וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות כלפי המתלוננת - שירה איסקוב - אשתו באותה עת, והתעללות בקטין ביחס לבנו הפעוט שעדיין לא מלאו לו שנתיים.

מעשה אחד או שני מעשים?

תחילה עלינו לבחון האם עבירות ניסיון הרצח והחבלה החמורה שבוצעו כלפי המתלוננת מהוות מעשה אחד, ועבירת ההתעללות בקטין מהווה מעשה אחר נוסף, או שמא כלל העבירות מהוות מעשה אחד; והתשובה לכך תשליך על השאלה האם ניתן להשית על הנאשם עונש נוסף, אם לאו.

לאחר שבחנו את טענות הצדדים, מסקנתנו היא כי יש לקבוע שמדובר באירוע אחד הכולל שני מעשים. זאת לאור נסיבות המקרה, תוצאותיו, הנזקים שנגרמו למתלוננת ולפעוט, והאינטרסים החברתיים שנפגעו, תוך מתן משקל לקולו של הפעוט ולפגיעה בו. כל אלו מלמדים על כינונם של שני מעשים שונים – מעשה אחד אשר בוצע כלפי המתלוננת ומעשה נוסף אשר בוצע כלפי בנה הפעוט. ייאמר אפוא בקול ברור ורם – אין מקום להבליע או להכליל מצב בו מבוצע מעשה התעללות נפשית או פיזית כלפי קטין, ואין לראות בו "טפל ההולך אחרי העיקר" או כזה הנבלע לתוך מעשי האלימות שבוצעו במשפחה כלפי בת או בן זוג. זאת לאור הפגיעה הממשית בשלום, כבודם ונפשם של ילדים הנחשפים לאלימות בתא המשפחתי; והדברים נכונים במיוחד בנסיבות ענייננו, העולות כדי התעללות נפשית ממשית בפעוט אשר אולץ להיחשף לאותם מראות קשים של אמו המתבוססת בדמה כשאביו ממשיך לחבוט בראשה, ואין מושיע.

קביעת מתחם העונש ההולם בגין האירוע כולו

עבירת ניסיון הרצח

הנאשם במעשיו פגע באופן חמור וחריג בעוצמתו בערכים של שלמות גופה של המתלוננת וכבודה, ובערך של קדושת החיים עת ניסה לרוצחה. המתלוננת בעקבות מעשיו הייתה במצב אנוש, בין חיים ומוות.

מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה קשה באמון ובתחושת הביטחון האישית, של כל אחת ואחד. מעבר לעוצמת הפגיעה הגבוהה מעצם אופיים של המעשים ואופן ביצועם, תחושת הביטחון האישית מופרת, כאשר המעשים מבוצעים בתוככי הבית פנימה, במקום שאמור להיות מוגן ובטוח. במקרה זה בדירתם שבה עוד ניתן היה להריח את ריח הבצק שרודד. לפגיעה רובד חומרה נוסף כאשר היא נעשית על ידי בן משפחה – בענייננו בן הזוג, מה שמוביל לכך שאותו קן משפחתי שאמור להיות מכיל ומגן – בבחינת ביתי מבצרי, הופך להיות באחת לזירה כאוטית ומדממת, בה המתלוננת מושלכת על רצפת ביתה, מותקפת באלימות ברוטאלית וקשה, וכמעט מאבדת את חייה.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה

המדובר במקרה חריג לחומרה אף במחוזותינו, הגם שלמרבה הצער נגע האלימות בכלל וכלפי נשים בפרט מצד בני זוגם, פשה במקומותינו. אנו עדים לתופעה קשה ומחרידה שבה נשים נתונות לאלימות ודיכוי מצד בן זוגן, וחשות כי אין מושיע; מה שמחייב כי גם בתי המשפט ייתרמו למלחמה חסרת פשרות ועיקשת בתופעה זאת, בין היתר על ידי ענישה מחמירה.

על האלימות הקיצונית והאכזריות הרבה מלמדות הפגיעות המרובות והקשות במתלוננת, כעולה מהמסמכים הרפואיים והתמונות שתיעדו את מצבה בבית החולים. המאזין לקלטת השמע ייחשף לצליל המקפיא של המפגש בין המעורר לעצמות הגולגולת, פעם אחר פעם, עד כי קשה להאמין כי אותם קולות חבטה וניפוץ מופקים מאותו מפגש.

זאת ועוד, לנאשם היו מספר "נקודות יציאה" בהן היה יכול לעצור את מסע האימים; והדבר אף נשמע בהקלטה בה שומעים כי הנאשם חדל לרגע ממעשיו והמתלוננת מנסה לדבר אל ליבו ולהרגיעו אך ללא הועיל.

באשר לנזק שנגרם למתלוננת מביצוע העבירות תמונת הנזק שהצטיירה בפנינו הינה קשה מאוד. דומה כי אין חולק על כך שחייה של המתלוננת לפני ואחרי המקרה אינם אותם חיים, שהרי אין צורך להרחיק בדמיון כדי להבין עד כמה מעשיו של הנאשם הרסו, פגעו, וניתצו הן פיזית והן נפשית, חלקות טובות רבות בחייה של המתלוננת; והדרך לשיקומן ולאיחוי השברים כדי לשוב ולנהל חיים תקינים, אינה פשוטה כלל ועיקר. אף בראי העתיד צפויה למתלוננת התמודדות מורכבת בדרך לשיקום מיטבי הן מבחינה פיזית והן מבחינה נפשית.

ב"כ הנאשם טען, כי בקביעת מתחם הענישה על בית המשפט להתחשב בסיבות שעמדו בבסיס ביצוע העבירה. לטענתו, כשאנו תרים אחר הסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את מעשיו – אדם נורמטיבי אשר לא זו דרכו, יש להביט על חילופי הדברים הקשים בין הנאשם למתלוננת קודם שהחלה האלימות ולהתחשב בהם.

אין בידינו לקבל את טענת ההתגרות, אותה דחינו גם במסגרת הכרעת הדין, ואשר למעשה באה להסיט את הזרקור אל המגרש של המתלוננת, ולטעת שם את הסיבות או הגורמים למעשיו של הנאשם. לא ניתן להלום תוצאה, אליה חותר למעשה הנאשם בטיעונו ואשר עוברת כחוט השני בדברי הנאשם גם במכתבו אלינו, כי המתלוננת היא שגרמה לו "לאבד את זה" כלשונו; ובכך למעשה להפחית את אחריותו למעשה או את מידת השליטה שלו על מעשיו.

לא ניתן להסכין עם ניסיון ליצירת קשר כסיבה, כמחולל, או כנסיבה מקלה, בין פרץ אלימות מעורר פלצות של הנאשם אשר מנסה לרצוח את המתלוננת באופן ברוטאלי, לבין ויכוח בין בני זוג וחילופי דברים ביניהם, גם אם אלו קשים ומרים, שאחרת אנה אנו באים?

עבירת ההתעללות בקטין

הנאשם ביצע את מעשי האלימות החמורים כלפי המתלוננת בנוכחות בנם, בשעה שהוא סמוך לאמו ומצוי בלב הזירה האלימה והמדממת בחלק הארי של האירוע. זעקותיו הרמות נשמעות בהקלטה

בעוצמה רבה, עד כדי כך שהמתלוננת הפצועה והמדממת מצליחה בתוך כל הכאוס הזה לבקש מהנאשם כי ייגש ויחבק אותו.

הנאשם במעשיו פגע בערכים חברתיים בסיסיים ביותר של שלמות גופם ונפשם של ילדים, כבודם, זכותם של ילדים להיות מוגנים על ידי הוריהם, ולסביבה בטוחה שתאפשר את התפתחותם התקינה.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, כפי שצינו בהכרעת הדין מדובר במעשים אכזריים ומתעללים שכן: **"...הפעוט היה בלב האלימות והאימה, כשהוא חווה את הדברים בכל חושיו – ראייה, שמע, ריח, מישוש ומגע הדם בגופו"**

נסיבה נוספת לחומרה היא בעובדה שהנאשם ניצל לרעה את חוסר יכולתו של הפעוט למלט עצמו מהזירה או לסייע לאמו המוטלת לפניו שותתת דם, וברור אף חוסר האונים שמן הסתם חש הפעוט, שלא ידע את נפשו.

זאת ועוד, תמונת הנזק שנגרמה לקטין הינה מורכבת ומשמעותית. כעולה מתסקיר נפגעי העבירה ומההבנה ההולכת ומתגבשת על ההשלכות של טראומות בגיל הצעיר, ברור כי המצאות הפעוט בלב המאפליה כשהוא רואה מקרוב את אביו במסע אלימות גואה ובלתי פוסק באמו ואותה מתבוססת בדמה, הניתז גם עליו, פוגעת בכל נימי נפשו; באופן ההתקשרות שלו, ובתפיסתו את העולם ואת התא המשפחתי כמקום בטוח ומיטיב.

נוכח האמור, לאחר ששקלנו את נסיבות המקרה שבפנינו, בהתחשב בערכים החברתיים החשובים והרבים שנפגעו כתוצאה מביצוע המעשים – כלפי המתלוננת וכלפי הפעוט, במידת הפגיעה ועוצמתה הרבה, בנסיבות הקשות של ביצוע העבירות בכלל, ועבירת נסיון הרצח בפרט, במידת אשמו הרבה של הנאשם בביצוע העבירות, ובמדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, מצאנו כי מתחם הענישה ההולם עומד על מנעד שבין 20 עד 25 שנות מאסר בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם

הנאשם הודה במרבית העובדות המצוינות בכתב האישום ואת יש לזקוף לזכותו; כך גם בקשר לאופן בו התנהל התיק והאופן בו הוגשו כל הראיות בהסכמה.

עם זאת, קריאת המכתב שהוגש לנו יחד עם הדברים שהנאשם אמר בעל פה, מלמדת כי הודאת הנאשם בעובדות הייתה פורמלית, באופן אמיתי הנאשם לא לוקח אחריות על מעשיו, ובפועל עדיין מחזיק באותן עמדות שהביע בחקירותיו במשטרה – האשמה האמיתית בכל מה שקרה היא שירה.

הנרטיב המרחף מעל דבריו, אם באופן מפורש ואם במרומז, מדבר על כך שהצגת הדברים על ידי המתלוננת הייתה מעוותת, מגמתית; כי שירה היא האלימה והבעייתית בכל הסיפור; והגם שהוא מתחרט על מעשיו ומבקש סליחה, למעשה היא האשמה בכך שלכאורה דחפה אותו לקצה.

קשה לקבל הבעת חרטה מעין זאת, כאשר כל שיש לנאשם לומר לסיכום הוא ששירה "היא לא מודל לאלימות, היא האלימה פה" (פרוטוקול עמ' 286).

מעבר לכך שהדברים מופרכים על פניהם, בשים לב למצב הרפואי והגופני בו שירה הייתה לאחר מסע האלימות של הנאשם כלפיה, ומנגד הנאשם הולך על רגליו ללא פגע לניידת המשטרה; הדבר מעיד על כך שהנאשם עדיין מצוי באותו מקום – תולה את האשם בה, לא לוקח אחריות, מה שמאיר את הבעת החרטה שלו באור אחר.

לזכות הנאשם עומדת העובדה, כי הוא נעדר עבר פלילי קודם ותפקד באופן חיובי ונורמטיבי לאורך חייו במסגרות שונות. במסגרת ראיות ההגנה אף הוגשו לנו מספר מכתבים של אנשים אשר הכירו את הנאשם במשך שנים ומזויות שונות- מי במסגרת עבודה ומי באופן חברי עוד מתקופת הצבא, כאשר מכל המכתבים שצורפו עולה כי הנאשם תפקד באופן חיובי, ולקח חלק כמהנדס גם בפרויקטים מסווגים של משרד הביטחון, ותרומתו הייתה רבה.

לא נוכל לסיים מלאכתנו מבלי שנדרש לסיקור התקשורת הבולט שליווה את ההליך.

ראשית נדגיש את המובן מאליו - בית משפט מקצועי יודע לנתק עצמו מרחשים מבחוץ שאינם חלק מהמשפט, והכרעתנו בתיק זה נעשתה אך ורק על סמך מה שהובא בפנינו בהליך עצמו, תוך הקפדה כי אולם בית המשפט ייוותר טהור ורחף מרעשי רקע. הקפדנו ונמנענו מלראות כל תוכנית טלוויזיה או ראיון עיתונאי עם המתלוננת, או עם עדים אחרים הקשורים למשפט, הגם שאלו היו לא מעטים; וזאת אף בהתייחס לטענות הנאשם בעניין זה.

יחד עם זאת יש שיאמרו, כי ההמולה התקשורתית סביב תיק זה באופן כה עוצמתי, והעובדה כי עוד בטרם נשמעה עדות המתלוננת בפנינו, הובאו הדברים בפרוטרוט בתכנית טלוויזיה; מצדיקה מחשבה שנייה, ולו מבחינת מראית פני הצדק במובן הרחב, והחשש שמא יפגע הדבר בסופו של יום באמון הציבור.

סוף דבר:

נוכח כל המקובץ, לאחר ששקלנו את טיעוני הצדדים, את מכלול נסיבות העניין, ואת מכלול השיקולים לקולא ולחומרא שפורטו לעיל אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 23 שנים בניכוי ימי מעצרו.
- ב. 24 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה זו עבירה מן העבירות בהן הורשע או עבירת אלימות שהיא פשע.
- ג. אשר לרכיב הפיצוי מצאנו כי במקרה זה, נוכח הנזק הרב אשר נגרם למתלוננת ובנה הפעוט, במישורים פיזיים ונפשיים, אנו סבורים שיש מקום לפסוק את הפיצוי המקסימלי בחוק. וזאת כאשר מצבו הכלכלי של הנאשם אינו מהווה שיקול לאומדן הפיצוי ואף לא הובאה ראיה במקרה זה למצב כלכלי קשה, וכאשר לא מצאנו כי יש להתחשב בטענות ב"כ הנאשם ביחס לכספים אותם גייסה המתלוננת במסגרת הליך של גיוס המונים. מכאן אנו קובעים כי הנאשם יפצה את המתלוננת בסך של 258,000 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

